

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА

безпеки життедіяльності

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

09

20 20 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науково-педагогічна підготовка

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

263 «Цивільна безпека»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна
програма

«Цивільна безпека»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь

доктор філософії

форма навчання

(ступінь)

денна

розробник

(денна, заочна, вечірня)

Налисько Микола Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науково-педагогічна підготовка – це дисципліна яка вивчає основні поняття педагогики вищої школи, управління освітнім процесом у вищому навчальному закладі, специфіку професійної педагогічної діяльності, процес наукового пошуку як сферу людської діяльності в якій відбувається виробка й теоретична систематизація об'єктивних знань.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			IV	
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	38		38	
лекції	38		38	
лабораторні роботи				
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:	82		82	
підготовка до аудиторних занять	27		27	
підготовка до контрольних заходів	5		5	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	50		50	
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Науково-педагогічна підготовка» є формування у аспірантів дослідницьких та педагогічних компетенцій.

Завдання дисципліни «Науково-педагогічна підготовка» є формування загальних уявлень про сутність та специфіку педагогічної діяльності; знайомство з вимогами до особистості педагога; формування професійної культури педагога; вивчення методів педагогічного дослідження; розвиток когнітивних здібностей та інформаційно-комунікативної культури аспіранта, підготовка аспіранта до використання знань сучасної педагогіки у професійної педагогічної діяльності.

Пререквізити дисципліни.

«Історія та культура України», «Психологія», «Психологія праці та її безпека», «Культура безпеки», «Пожежна безпека виробництва» за освітнім рівнем бакалавра, «Психологія безпеки в надзвичайних ситуаціях», «Психологія і педагогіка вищої школи», «Охорона праці в будівельній галузі» за освітнім рівнем магістра.

Постреквізити дисципліни.

Виконання наукових досліджень.

Компетентності.

Загальні компетентності: ЗК.2 Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення наукових задач у напрямку підвищення ефективності менеджменту організації. Здатність виявляти проблеми та визначати цілі і завдання по їх вирішенню, формулювати та експериментально перевіряти наукові гіпотези. Здатність застосовувати набуті теоретичні знання на практиці. ЗК.5. Здібність самостійно шукати власні шляхи вирішення проблеми, критично сприймати та аналізувати чужі думки та ідеї, рецензувати публікації та автореферати, робити правильні і науково обґрунтовані висновки з аналізу результатів власних досліджень. ЗК.6. Компетентність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК.4 Здатність до генерування бізнес-ідей та прояву ініціативи щодо впровадження та виробничого використання результатів наукового дослідження. Компетентність у інноваційних методах навчання і методик викладання фахових дисциплін. СК.5 Здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності. СК.6 Здатність демонструвати знання філософсько-світоглядних зasad, сучасного стану, тенденцій розвитку і наукових досягнень у сфері цивільної безпеки та у суміжних сферах.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми «Цивільна безпека»): ЗР1. Знання та розуміння методів наукових досліджень, вміння і навички застосовувати методи наукових досліджень на рівні доктора філософії. ЗР2. Знання та розуміння іноземної мови, вміння та навички для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміння наукових та професійних текстів, вміння та навики спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі; вміти працювати в міжнародному контексті. ЗР4. Знання, розуміння, вміння та навики використання правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку, розуміння змісту і порядку розрахунків основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Гірша (h-індекс), імпакт-фактор (IF)). ЗР5. Знання та розуміння структури вищої освіти в Україні, специфіки професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. ЗР10. Вміння та навики працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами (наприклад, Scopus, Web of Science тощо). ЗР13. Знання та вміння використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти.

сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи з аспірантами, інноваційні методи навчання. ЗР14. Вміння та навички організовувати творчу діяльність, роботу над статтями та доповідями, виконувати незалежні оригінальні і придатні для опублікування дослідження у сфері проблем цивільної безпеки, проводити дослідження щодо підвищення їх ефективності, організовувати самоперевірку відповідності матеріалів дисертації встановленим вимогам. ЗР21. Вміння та навички спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності з метою обговорення дискусійних питань, результатів досліджень, узгодження дій і спільної роботи на конференціях, симпозіумах, наукових семінарах, доводити результати досліджень та інновацій до колег, публічно представляти, захищати результати своїх досліджень, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою, використовувати сучасні засоби візуальної презентації результатів дослідження. ЗР25. Володіння вербальними та невербальними навичками спілкування. Взаємодія в колективі для виконання завдань. ЗР26. Володіння основами дидактики, риторики, аргументації. Застосування методів інтерактивного навчання. Демонструвати лідерство та управляти процесом навчання. ЗР30. Здатність до самостійного та незалежного мислення, формулювання ідей та продукування гіпотез. ПР18. Здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів. ПР23. Безперервне самонавчання і самовдосконалення.

Методи навчання. використання лекційних курсів, консультації провідних фахівців, самостійна робота із джерелом інформації, участь у науково-практичніх семінарах та конференціях, публікації тез доповідей.

Форми навчання: Аудиторна, позааудиторна, індивідуальна, групова, колективна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теорія і практика вищої освіти					
1. Основні підходи й методологія педагогіки й психології вищої школи	8	2			5
2. Основи дидактики вищої школи	8	4			6
3. Форми, методи, технології вищої школи	8	2			5
4. Організація самостійної роботи студентів	8	2			6
5. Педагогічний контроль і оцінка у вищій школі	8	2			5
6. Основи теорії й практика класичної тестології	8	2			6
7. Педагогічне проектування, інновації, моніторинг	8	4			5
8. Управління професійною освітою	8	2			6
9. Виховні системи у ВНЗ	8	2			5
10. Студент як суб'єкт освітнього процесу	8	2			6
11. Особливості педагогічної взаємодії в умовах вищої школи	8	2			5
12. Педагогічна майстерність викладача ВНЗ	10	4			6
13. Психологічні основи виховання студентів і роль студентських груп	8	2			5
14. Використання методів наукового пізнання	8	2			6

15. Розвиток основних вмінь та навичок дослідницької поведінки педагога	8	4				5
Усього годин	120	38				82

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема заняття	Кількість годин
1	Основні підходи й методологія педагогіки й психології вищої школи. Предмет і об'єкт педагогіки й психології вищої школи. Завдання педагогіки й психології вищої школи. Основні категорії дисципліни. Парадигми вищого утворення: педагогічна, андрогиніческая, акмеологическая, комунікативна. Структура методологічного знання: філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий і технологічний рівні. Завдання сучасної педагогіки вищої школи. Структура вузівського освітнього процесу.	2
2	Основи дидактики вищої школи. Загальні уявлення про дидактику. Сутність структура та мотивація навчання. Принципи навчання як основний ориєнтир у викладацької діяльності	4
3	Форми, методи, технології вищої школи. Лекції, практичні заняття, семінарські заняття, колоквіум. Евристичні методи навчання.	2
4	Організація самостійної роботи студентів. Підготовка до аудиторних занять. Підготовка до контрольних заходів. Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях. Репродуктивний, конструктивний та творчо-пошуковий рівні самостійної роботи.	2
5	Педагогічний контроль і оцінка у вищій школі. Курсове та дипломне проектування.	2
6	Основи теорії й практики класичної тестології. Педагогічне тестування як засіб підвищення якості контролю ефективності освітнього процесу. Комп'ютерне тестування: його завдання, специфіка організації. Інтернет-іспит.	2
7	Педагогічне проектування, інновації, моніторинг. Технологія проектування змісту освіти. Технологія проектування змісту навчання. Освітньо-професійна программа вищої освіти. Програма дисципліни.	7
8	Управління професійною освітою. Функції навчально-методичного управління. Завдання підрозділів навчально-методичного управління. Діагностика якості підготовки.	2
9	Виховні системи у ВНЗ. Психологічні та соціологічні аспекти викладання. Стиль керівництва студентами.	2
10	Студент як суб'єкт освітнього процесу. Студент як суб'єкт навчальної діяльності. Вікові й індивідуальні особливості розвитку студента. Психологічно-педагогічні особливості обдарованих студентів.	2
11	Особливості педагогічної взаємодії в умовах вищої школи. Мовна комунікація. Немовна комунікація.	2
12	Педагогічна майстерність викладача ВНЗ.	4
13	Психологічні основи виховання студентів і роль студентських	2

	груп. Аксиограмма особистості студента. Формування особистості фахівця на основних етапах професійного становлення. Самоосвіта, самовиховання, соціалізація. Реалізація процесу формування цілісної особистості студента в практиці роботи вузу.	
14	Використання методів наукового пізнання. Методи емпіричного дослідження. Вивчення літератури й інших джерел. Документальна база дослідження. Спостереження як основа наступних теоретичних і практичних дій. Види спостереження. Істотні риси педагогічного спостереження. Вимоги, пропоновані до процесу спостереження. Спостереження як засіб пізнання. Порівняння. Вимоги, пропоновані до процесу порівняння. Шляхи проведення процесу порівняння. Аналогія. Перевірка логічності аналогій. Вимір як пізнавальний засіб. Цінність вимірювань для дослідницької діяльності. Показники якості вимірювань. Бесіда. Опитування. Анкетування. Тестування. Вивчення продуктів діяльності. Оцінювання. Метод незалежних характеристик.	2
15	Розвиток основних вмінь та навичок дослідницької поведінки педагога. Поняття проблеми дослідження. Протиріччя дослідження. Процес пошуку проблеми дослідження. Способи формування вміння виділити проблему дослідження. Поняття гіпотези дослідження. Погодженість гіпотези з фактичним матеріалом. Значення гіпотези для дослідження. Значення провокаційних ідей. Способи перевірки гіпотез: теоретичні й емпіричні. Способи формування вміння формулювати гіпотези.	4
	Разом	38

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальною програмою.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	27
2	Підготовка до контрольних заходів	5
3	Виконання курсового проекту або роботи	—
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	
4.1	Формулювання контрольних питань і визначення понять. Логічна структура питання. Базисна частина питання. Вказівна частина питання. Види питань: уточнюючі, що заповнюють, коректні, не коректні. Питання встановлення подібності й розходження. Питання встановлення причинно слідчих зв'язків. Питання, що припускають дію вибору, заснованого на зважуванні й зіставленні один з одним різних варіантів. Рівні креативної постановки питань.	5
4.2	Класифікація понять і явищ. Поняття як форма логічного мислення. Здатність до узагальнення понять. Механізм логічного мислення	5

	при визначенні понять.	
4.3	Види визначень: остансивное й логічне визначення. Вимоги до визначення терміна. Правила визначень термінів: опис, характеристика, роз'яснення за допомогою прикладів, порівняння, розрізнення. Обмеження й узагальнення понять. Загадки як визначення понять. Кросворди. Правила класифікації. Види класифікацій..	5
4.4	Поняття парадокса. Парадоксальність як риса сучасного наукового пізнання миру. Завдання й вправи на розвиток умінь бачити й дозволяти парадокси. Образне мислення в ситуаціях дослідницького поводження. Многослойність образу й багатогранність об'єкта. Образне синтетичне мислення. Уміння спостерігати образи як базове в дослідницькій діяльності.	5
4.5	Методика проведення експерименту. Вибір бази для проведення експерименту. Уявний експеримент. Експерименти з реальними об'єктами. Оформлення експериментальних вимірювань.	5
4.6	Структурування текстів. Формування вміння структурування текстів. Поняття про висновки й умовиводи. Способи формулювання висновків дослідження. Умовиводу за аналогією. Конструктивність рекомендацій. Методика самооцінки висновків і умовиводів. Поняття метафори. Прийоми побудови метафор. Дивергентне мислення. Конвергентне мислення. Дослідницькі завдання дивергентного й конвергентного типу. Прийоми творчої уяви. Аглютинація. Analogія. Перебільшення або зменшення. Акцентування.	5
4.7	Дивергентне мислення. Конвергентне мислення. Дослідницькі завдання дивергентного й конвергентного типу. Прийоми творчої уяви. Аглютинація. Analogія. Перебільшення або зменшення. Акцентування.	5
4.8	Типізація і роль студентських груп	5
4.9	Експеримент. Експеримент, що констатує. Формуючий експеримент. Переваги експериментального вивчення об'єктів. Використання об'єктів і моделей в експериментальній діяльності. Методи емпіричного й теоретичного рівня дослідження. Абстрагування. Універсальний характер абстрагування. Абстрагування й абстракція. Ідеалізація як граничний випадок абстракції. Конкретизація. Analіz і синтез. Філософські основи аналізу й синтезу. Взаємозв'язок аналізу й синтезу, їхньої форми. Емпіричний аналіз і синтез.	5
4.10	Поворотний аналіз і синтез. Структурно-генетичний аналіз і синтез. Історичний метод дослідження. Індукція й дедукція, їхня філософська підставка й взаємозв'язок. Моделювання. Моделювання суспільних явищ. Методи теоретичного дослідження. Сходження від абстрактного до конкретного як загальна форма руху наукового пізнання. Його основні етапи, їхня сутність і взаємозв'язок	5
5	Підготовка до екзамену	-
	Разом	82

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- усне опитування;
- письмове опитування.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

Оцінюється присутність та активність студента на лекціях, відповіді на підсумкової контрольної роботи.

Підсумкова оцінка поточного контролю визначається як сума балів за:

№	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	30
2.	Опрацювання матеріалу самостійної роботи	30
3.	Відповіді на запитання підсумкової контрольної роботи	40
Разом:		100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється у 2 бали.

Максимальна кількість балів – 30.

Опрацювання матеріалу самостійної роботи

а) подання матеріалу однієї з тем розділів програми, які не викладаються на лекціях у вигляді презентації, доповідь та обговорення – 23 - 30 балів;

б) доповідь без презентації – 15 - 22 балів;

в) наявність опрацьованого матеріалу – 8 - 14 балів;

г) анотації опрацьованого матеріалу – 4 - 7 балів;

д) анотації опрацьованого матеріалу частково – 1 - 3 бали.

Інші теми, що винесені на самостійну роботу підлягають перевірці під час контрольних заходів поточного та підсумкових контролів.

Контрольна робота

До складу контрольної роботи включено 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати у письмовій формі відповіді, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 20 балів.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

20 балів – студент дав вичерпану відповідь на запитання, привів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них грунтовані пояснення.

19 балів – студент дав повну відповідь на запитання, привів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них.

17 балів – студент дав повну відповідь на запитання, але привів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схем, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

14 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді зроблено спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

6 балів – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

2 бали – студент дав не вірну відповідь на запитання.

Максимальна кількість балів за відповіді на запитання контрольної роботи – 40 балів.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповіальність викладача і аспіранта; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі наукового ступеню та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування аспірантами аудиторних занять, за винятком поважних причин.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо здобувач наукового ступеню був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності аспірантами.

Аспіранти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами наукового ступеню передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальні аспекти структурно-змістового формування стандартів вищої освіти / Антоненко Г.Я., Петренко В.Л., Салов В.О., Сухарніков Ю.В. – К.: Міністерство освіти України, 1998. – 121 с.
2. Закон України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII.
3. Кузнецов Б.А. Введение в техническое творчество (Первые шаги в науке): Учеб. пособие. – К.: УМК ВО, 1988. – 88 с.
4. Підготовка фахівців / Півняк Г.Г., Пілов П.І., Салов В.О., Хоменко Ю.Г. – Дніпропетровськ: НГА України, 1999. – 165 с.

Допоміжна

1. Левківський К.М., Салов В.О. Навчальна книга. Рекомендації до створення: Посібник. – Дніпропетровськ: НГУ, 2002. – 58 с.
2. Мелечинек Адольф. Инженерная педагогика. – М.: МАДИ (ТУ), 1998. – 185 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. www.nbuu.gov.ua.

Розробник (М. М. Налисько)

Гарант освітньої програми (А.С. Бєліков)

Силабус затверджено на засіданні кафедри БЖД
Протокол від « 28 » 09 2020 року № 4